

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 24.7.2007
KOM(2007) 440 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-
PARLAMENTET**

Fremme af landbruget i Afrika
Forslag til et samarbejde på regionalt og kontinentalt plan
om udvikling af landbruget i Afrika

Fremme af landbruget i Afrika

Forslag til et samarbejde på regionalt og kontinentalt plan om udvikling af landbruget i Afrika

1. INDLEDNING

I dette dokument fremsættes der forslag til principper og nøgleområder for samarbejdet mellem EU og AU om udvikling af landbruget i Afrika med fokus på de regionale og kontinentale aspekter. Samarbejdet på disse niveauer vil kunne supplere og stimulere udviklingen af landbruget på nationalt plan, som er dér, hvor det mest intensive samarbejde fortsat skal finde sted. Det skal bygge på de politiske retningslinjer, der er udstukket i den europæiske konsensus¹ og EU's strategi for Afrika². I begge dokumenter peges der på, at landbruget og udvikling af landdistrikter er af afgørende betydning for at mindske fattigdommen og stimulere væksten. For at bidrage til væksten har Fællesskabet meddelt, at det vil fokusere på en bæredygtig intensivning af produktionen, konkurrenceevnen på regionale og internationale markeder samt risikostyring. Dette bør fremmes i Afrika ved hjælp af den teknologiske udvikling samt landbrugsforskning og -rådgivning.

Samarbejdet vil være i overensstemmelse med prioriteringerne for landbruget i Afrika og tage sigte på at stimulere fremskridtene hen imod millenniumudviklingsmålene (MDG). En bredt baseret vækst på landbrugsområdet har direkte betydning, når det første MDG (nedbringe ekstrem fattigdom og sult) skal nås, og vil spille en væsentlig rolle i de fremskridt, der gøres hen imod det syvende MDG (sikre et bæredygtigt miljø).

Landbruget³ udgør fortsat det økonomiske grundlag for flertallet af fattige i Afrika. Ca. en tredjedel af BNP i Afrika skabes i landbruget, hvor også de fleste arbejdspladser findes. Det meste af landbrugsproduktionen stammer fra småbrug, hvor kvinder spiller en meget vigtig rolle⁴. Produktion, distribution og markedsføring af landbrugsvarer påvirker direkte fødevarer-sikkerheden og befolkningens ernæringstilstand. Derudover har landbrugsveksten stor multiplikatorvirkning. Højere indtægter fra landbruget er også med til at sikre, at der i landområder findes sociale tjenester, der er rentable og rimelige i pris. Derudover er landmændenes brug af naturressourcer vigtig for at bevare økosystemet og biodiversiteten.

Landbrug er først og fremmest en aktivitet, der finder sted i den private sektor, men som kræver en betydelig inddragelse af den offentlige sektor. For det første fungerer markedet i vid udstrækning ikke efter hensigten, hvilket har haft negative virkninger for socialt og geografisk marginaliserede grupper. For det andet findes der en række ydre forhold af miljømæssig art, der kræver offentlig regulering og indgreb for at bevare bæredygtigheden. For det tredje fungerer landbruget meget bedre, når de offentlige opgaver bliver løst mere effektivt.

De samarbejdsområder, der er opstillet i dette dokument, udgør en langsigtet ramme for bistand. Geografisk set fokuseres der på landene syd for Sahara, hvor landbrugsproblemerne er mest presserende. Ikke desto mindre er det relevant med en indsats på kontinentalt plan for

¹ (2006/C46/01).

² KOM(2005) 489.

³ Inklusive afgrøder, husdyr, fiskeri og skovhugst.

⁴ Kvinder producerer ca. 80 % af alle fødevarer i Afrika.

at sikre forbindelsen med AU's initiativer, og fordi flere samarbejdsområder⁵ har en afrikansk dimension.

2. PERSPEKTIVERNE FOR UDVIKLING AF LANDBRUGET I AFRIKA

2.1. Nuværende udfordringer

Landbruget i Afrika er ved igen at få økonomisk betydning, således som den markante forøgelse af væksten i landbrugssektoren viser: 2,7 % i 2002, 3,0 % i 2003 og 5,3 % i 2004. Den gunstige prisudvikling for en række varer har bidraget til denne tendens, mens forbedrede produktionsvilkår⁶ har været en anden af vækstfaktorerne. For fortsat at mindske fattigdommen skal landbrugsvæksten imidlertid fremmes yderligere, navnlig i landområder med lav indkomst, hvor landbruget sandsynligvis fortsat vil være primus motor for økonomisk vækst og jobskabelse.

Landbrugsproduktionen og –væksten i Afrika står på nuværende tidspunkt over for mange og indbyrdes forbundne udfordringer. Ved at analysere disse er der blevet indkredset seks prioriterede samarbejdsområder⁷:

- i) udvikling af en integreret og fælles vision af landbrugsudviklingen og landbrugets plads i forbindelse med en bæredygtig økonomisk vækst og mindskelse af fattigdommen og omsætning af denne vision til sammenhængende udviklingspolitikker og -strategier samt budgetter herfor
- ii) fremme af god forvaltningspraksis i landbrugssektoren ved at omdefinere statens, den private sektor og civilsamfundets rolle og interaktion og forbedre de forskellige organisationers kapacitet til at deltage i udformningen og gennemførelsen af politikker
- iii) forøgelse af den bæredygtige landbrugsproduktivitet og forbedring af ernæringsværdien af landbrugsvarer gennem en videreudvikling af en række kendte teknologiske og forvaltningsmæssige innovationer og udvidelse af forskningen, så den bliver mere effektiv for landmændene
- iv) adgang til profitable markeder ved at forbedre den fysiske adgang hertil og udnytte markedsmulighederne, f.eks. markedsnicher⁸, gennem produkter og strukturer, der sikrer højere priser til producenten, og gennem handelsfremmende foranstaltninger, herunder forbedrede sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger (SPS).
- v) etablering af ordninger for en mere effektiv forvaltning af naturressourcer og sikring af et økonomisk gunstigt udbytte ved en bæredygtig udnyttelse heraf
- vi) mindskelse af risici og sårbarhed for så vidt angår skadedyr, sygdomme, prissvingninger, markedsusikkerhed, klimaændringer og ekstreme vejrforhold.

2.2. Prioriteringer for landbruget i Afrika

For at sikre landbrugsudviklingen har AU og NEPAD iværksat et overordnet program for udviklingen af landbruget i Afrika (Comprehensive Africa Agriculture Development

⁵ Såsom sygdomskontrol af husdyr, forskning og SPS.

⁶ Herunder at der er blevet fred i visse lande.

⁷ Se det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene for en mere udførlig redegørelse for de seks områder.

⁸ Markedet for biobrændstof, men også for fair trade og økologiske varer vokser.

Programme - CAADP), mens statslederne er enedes om betydelige stigninger i den del af statsbudgetterne, der går til landbrug og udvikling af landdistrikter⁹. Derudover er der inden for AU opstået en overordnet vision for landbruget og de mål, der bør nås inden 2015.

CAADP-initiativet dækker hele kontinentet, men bygger på nationale og regionale planer for udviklingen af landbruget. Det indeholder et sæt nøgleprincipper og –mål for at i) målrette landenes strategier og investeringsprogrammer, ii) sikre regional peer learning og peer review og iii) sikre større overensstemmelse mellem og harmonisering af indsatsen på udviklingsområdet. For udviklingspartnerne giver CAADP betydelige muligheder for at gøre fremskridt for så vidt angår Paris-erklæringen.

Inden for rammerne af CAADP udvikles fire tematiske "søjler", der tjener som strategiske rammer for nationale og regionale programmer. I forbindelse med CAADP-programmet på nationalt og regionalt plan vil der blive fastsat en særlig procedure med "rundbordsdrøftelser", der skal munde ud i nationale og regionale "CAADP-pakter", der omfatter politiske reformer og indeholder retningslinjer for offentlige og private investeringer og indgreb.

På AU-topmødet¹⁰ i december 2006 lød opfordringen på til en vis grad at være selektiv i forbindelse med CAADP-forpligtelserne, idet det blev erkendt, at det på grund af de begrænsede ressourcer og den begrænsede institutionelle kapacitet er nødvendigt at prioritere for at opnå hurtige, men vedvarende fremskridt med hensyn til at skabe fødevarer sikkerhed.

3. SAMARBEJDET MELLEM EU OG AU OM UDVIKLING AF LANDBRUGET

3.1. Mål og principper

Nedenstående forslag for samarbejdet mellem EU og AU vedrører først og fremmest kontinentale og regionale forhold og har til formål at skabe bedre rammer for udviklingen af landbruget i Afrika. Samarbejdet vil blive baseret på følgende principper:

- *Tilsagn om at nå millenniumudviklingsmålene*, særlig det første og det syvende MDG.
- *Tilpasning med afrikanske prioriteringer* på grundlag af CAADP-procedurer, -principper og –mål.
- *Donorharmonisering og –tilpasning* efter principperne i Paris-erklæringen.
- *Videreudvikling af AU-EU-partnerskaberne og –instrumenterne*, der skal supplere EU-initiativer, der direkte eller indirekte støtter udviklingen af landdistrikterne i Afrika og udnytter eksisterende partnerskaber mellem EU og Afrika.
- *Udnyttelse af relevante erfaringer og god praksis på EU-plan* med udgangspunkt i de næsten 50 års erfaring med landbrugspolitik i EU.

⁹ I Maputo-erklæringen af juli 2003, som forpligtede landene til at afsætte mindst 10 % af statsbudgettet til landbrug og udvikling af landdistrikterne inden 2008-2009.

¹⁰ Topmøde om fødevarer sikkerhed i Afrika, Abuja, december 2006. På topmødet blev der indkredset en række strategiske varer, for hvilke det blev besluttet at øge handelen og markedsføringen internt i Afrika.

- *Anvendelse af subsidiaritetsprincipper* ved kun at støtte de regionale og kontinentale funktioner, der sikrer en merværdi af indsatsen på nationalt plan.
- *Sammenhængende strategier* mellem EU's udviklingspolitik og dets landbrugs-, fiskeri-, handels-, forbruger- og energipolitik.

I overensstemmelse med kravene i CAADP vil der i forbindelse med samarbejdet blive fokuseret på kapacitetsopbygning og institutionel styrkelse af regionale og kontinentale organisationer.

Samarbejdet vil give staten en mere strategisk og effektiv rolle på landbrugsområdet, hvor den først og fremmest skal sikre effektive politiske og retlige rammer, skabe grobund for udvikling, gribe ind, hvis markedet ikke fungerer, levere offentlige forsyningsydelse, skabe sikkerhedsnet og være restriktiv i anvendelsen af statstilskud.

3.2. Prioriterede samarbejdsområder

Samarbejdet mellem EU og Afrika om udviklingen af landbruget vil fokusere på syv områder, der er valgt på grundlag af hovedudfordringerne for landbruget i Afrika og de afrikanske prioriteringer som afspejlet i CAADP.

3.2.1. Landbrugets rolle i udviklingsstrategier

Der vil her blive taget fat på behovet for at gøre udviklingen af landbruget til en integreret og strategisk del af udviklingsprogrammet på nationalt, regionalt og kontinentalt plan, idet det erkendes, at landbruget er en nøglesektor for så vidt angår økonomisk vækst og mindskelse af fattigdom.

Samarbejdet på regionalt og kontinentalt plan vil fokusere på:

- analyse og kapacitetsopbygning med henblik på den indbyrdes forbindelse mellem resultaterne af landbruget og makroøkonomiske politikker, udefra kommende chok, klimaændringer, ørkendannelse og biodiversitet
- udnyttelse af erfaringerne med den nationale udviklingspolitik og indvirkningerne heraf på landbruget og økonomien i landdistrikterne
- kapacitetsopbygning og styrkelse af institutionerne med henblik på en sagligt begrundet og resultatorienteret udformning af politikker, sammenhæng mellem strategierne og lobbyvirksomhed
- koordinering og samarbejde på tværs af sektorer
- støtte til oprettelse af et forum for afrikanske landmænd, der skal fungere som forbindelsesled mellem nationale og regionale landbrugsorganisationer og styrkelse af deres rolle i forbindelse med CAADP-processen
- styrkelse af analyse- og overvågningsfunktionerne ved at sammenligne udviklingsmønstrene i landbruget i de enkelte lande for så vidt angår økonomiske, sociale og miljømæssige forhold.

AUC, NEPAD og de regionale økonomiske fællesskaber vil være hovedpartnerne, og samarbejdet skal tjene som støtte for deres opgaver med politisk analyse, overvågning, peer review og lobbyvirksomhed samt deres kapacitetsopbyggende rolle for nationale

organisationer. Regionale landbrugsorganisationer vil udgøre en anden gruppe af partnere. Det er hensigten at inddrage internationale organisationer i gennemførelsen heraf, mens samarbejdet med AUC kan omfatte partnerskabsordninger med Europa-Kommissionen og de relevante generaldirektorater (f.eks. for landbrug, fiskeri, sundhed og forbrugerbeskyttelse, handel, miljø, forskning og regionalpolitik samt Det Fælles Forskningscenter). TCL¹¹ vil blive involveret i lobbyarbejdet, lette udvekslingen af erfaringer og bistå med at styrke landbrugsorganisationerne og deres forbindelse til CAADP.

3.2.2. God forvaltningspraksis i sektoren

Via dette samarbejdsområde vil der blive ydet støtte til kapacitetsopbygning på regionalt og kontinentalt plan med henblik på at forbedre forvaltningspraksis i landbrugssektoren på nationalt plan. En bedre forvaltningspraksis forventes at hjælpe med til at skabe en mere glidende overgang fra småbrug til kommercielt levedygtige og bæredygtige familiebrug.

Samarbejdet om god forvaltningspraksis i sektoren vil omfatte:

- harmonisering af regionale og kontinentale politikker og sikring af sammenhængen mellem regionale og nationale landbrugspolitikker
- overvågning af politiske tiltag og gennemførelse af peer reviews
- afstikning af regionale og kontinentale retningslinjer for de væsentligste aspekter af god forvaltningspraksis, herunder landpolitik og arealanvendelsespolitik samt et bæredygtigt landbrug
- kapacitetsopbygning og adgang til at deltage i god forvaltningspraksis i sektoren
- fremme af partnerskaber mellem den private og den offentlige sektor og virksomhedssammenslutninger
- styrkelse af repræsentationen af producenter og erhvervsorganisationer på regionalt og kontinentalt plan med en effektiv lobbykapacitet
- sammenlignende analyse og udnyttelse af erfaringer med liberaliserings- og privatiseringsprocessen inden for landbruget, forbindelserne mellem den offentlige og den private sektor og den offentlige sektors resultater.

Der er planlagt et samarbejde med forskellige partnere: AUC: styrkelse af dens politiske rolle og formidlerrolle i forbindelse med udvikling, koordinering og harmonisering af strategier, NEPAD og regionale økonomiske fællesskaber: kapacitetsopbygning, overvågning, strategi-analyse og peer review og private regionale og kontinentale organisationer, der repræsenterer producenter og erhvervsorganisationer: kapacitetsopbygning, lobbyvirksomhed, forhandling og levering af tjenesteydelser. TCL vil blive involveret i sidstnævnte aspekter og i at skabe kendskab til de høstede erfaringer. At udnytte erfaringerne i EU, herunder handel mellem EF, medlemsstaterne og organisationer i den private sektor i EU, kan også anvendes til en form for kapacitetsopbygning vedrørende god forvaltningspraksis¹².

¹¹ Det Tekniske Center for Samarbejde på Landbrugsområdet og i Landdistrikterne, et fælles EU/ACP-center, der blev oprettet i medfør af Cotonou-aftalen.

¹² Generaldirektoratet for Landbrug kan bidrage til udvekslingen af oplysninger om bedste praksis, skabe kontakter til landbrugsorganisationer og formidle oplysninger om standarder og forskning.

3.2.3. *Forskning, vidensystemer og formidling af oplysninger*

Formålet med samarbejdet på dette område er at øge virkningen af landbrugsforskning og vidensystemer om produktiviteten i landdistrikter, mindskelse af fattigdom, fødevarer-sikkerhed og en bæredygtig forvaltning af naturressourcerne, idet der tages hensyn til de udfordringer, der følger af klimaændringen. Der vil blive lagt vægt på flerdimensionale forskningsstrategier, bæredygtige landbrugsproduktionssystemer og forskning med gunstige virkninger for fattige i landdistrikterne.

Samarbejdet på regionalt og kontinentalt plan omfatter:

- styrkelse af samarbejdet mellem lande om forskning for at mindske opsplitningen af indsatsen på dette område og skabe synergi
- udformning af kontinentale og regionale forskningsstrategier
- samfinansiering af prioriteret forskning med virkning på tværs af grænserne
- kapacitetsopbygning med henblik på nye rådgivnings- og uddannelsesformer og –kanaler og styrkelse af forbindelserne mellem forskningssystemer, rådgivningstjenester og landmænd
- skabelse og/eller styrkelse af netværksplatforme for oplysninger, adgang til viden og udvekslinger¹³
- øget samarbejde mellem nationale landbrugsforskningsorganisationer i udviklingslandene (NARS) og regionale og internationale forskningsprogrammer.

I forbindelse med samarbejdet på dette område vil der blive taget hensyn til erfaringerne med langvarige forskningssamarbejdsprojekter mellem EU og Afrika¹⁴ og retningslinjerne for at fremme samarbejdet mellem europæiske partnere¹⁵. Det vil tage udgangspunkt i søjle 4 i CAADP og blive tilpasset FAAP-princippet. De vigtigste partnere vil være FARA og tilknyttede underregionale forskningsorganisationer, det globale forum om landbrugsforskning (GFAR) samt det europæiske forum om landbrugsforskning (EFARD) med dets operationelle netværker¹⁶, CGIAR-systemet, andre internationale organisationer og forskningspartnerskaber, herunder Det Fælles Forskningscenter. TCL skal være med til at styrke netværksplatformene.

3.2.4. *Fremme af handel med fokus på kvalitetssikring og -forbedring*

Formålet med dette samarbejdsområde er at styrke Afrikas evne til at få markederne til at fungere med henblik på at mindske fattigdommen og med fokus på regionale markeder for landbrugsvarer. De nuværende forhandlinger på handelsområdet (økonomiske partnerskabsaftaler, Doha-dagsorden for udvikling) skal munde ud i øgede muligheder for handel med landbrugsvarer for afrikanske lande, hvilket kræver, at udbuddet er til stede. Det foreslåede samarbejde omfatter en styrkelse af evnen til at påvirke fastlæggelsen af vigtige produktions- og handelsstandarder, vedtage dem og overholde dem for (fortsat) at have adgang til lønsomme markeder for landbrugsvarer og garantere produktsikkerheden over for forbrugerne.

¹³ Herunder udvekslinger landmændene indbyrdes.

¹⁴ Gennem både videnskab (f.eks. INCO, RFP) og udviklingspolitiske instrumenter.

¹⁵ Udviklet af EIARD.

¹⁶ ECART-EEIG og NATURA.

Med denne støtte vil der specifikt blive bygget videre på de muligheder, økonomiske partnerskabsaftaler giver, og støtten vil omfatte:

- regionale strategier og kapacitetsopbygning for at tage fat på strukturelle svagheder ved input- og outputmarkederne
- opbygning af kapacitet til overvågning af handelspolitikker, inklusive overvågning af gennemførelsen, udformning af rapporter og anvendelsen af strategier til fremme af handelen
- opbygning af regionale markeder og forøgelse af handelen mellem regioner, navnlig på fødevarerområdet
- fastsættelse af retlige bestemmelser for harmonisering, standardisering og kontrol, vedtagelse af fælles regionale klassifikationssystemer og –standarder samt harmonisering med internationale systemer og standarder
- styrkelse af referencelaboratorier, netværkssamarbejde med nationale centre og kapacitetsopbygning for andre faciliteter og institutioner, der er involveret i afprøvning og overensstemmelsessikring
- øget regional kapacitet til at forbedre forståelsen og overholdelsen af standarder, herunder sikre restniveauer
- fremme af godkendelsesordninger for bæredygtig og samfundsmæssigt acceptabel produktion
- kapacitetsopbygning med henblik på en aktiv involvering i regionale og internationale drøftelser og forhandlinger om standarder (vedrørende fødevarerikkerhed, landbrugs-handel) og andre form for handelsfremmende foranstaltninger.

De vigtigste partnere bliver specialiserede organer under AUC (navnlig IBAR og IAPSC), internationale standardiserings- og certificeringsorganisationer, forskningscentre, regionale økonomiske fællesskaber, regionale landbrugs- og eksportorganisationer, referencelaboratorier og relevante FN-organer. TCL vil blive inddraget i indsatsen for at skabe bedre forståelse for spørgsmål vedrørende SPS.

3.2.5. Forvaltning af naturressourcer - Land, fiskeri, skovhugst

Via dette samarbejdsområde vil der blive ydet støtte til forbedring af forvaltningsordningen for land-, fiske- og skovressourcer med henblik på at kombinere miljømæssig bæredygtighed og biodiversitet med en profitabel anvendelse af ressourcerne og mindskelse af fattigdommen.

De regionale og kontinentale aspekter på dette samarbejdsområde er:

- koordinering og harmonisering af strategier, navnlig i forbindelse med ressourcer, der går på tværs af grænserne
- indførelse og styrkelse af koordinerings- og samarbejds mekanismer i forbindelse med ressourcer, der går på tværs af grænserne inden for rammerne af de eksisterende regionale rammer
- udformning af regionale og kontinentale retningslinjer for landpolitikken og politikken for en bæredygtig anvendelse af ressourcerne, hvor den økonomiske, retlige, sociale og miljømæssige dimension kombineres

- fremme af politiske rammer, der gør det nemmere at indkredse, hvem der har ansvaret, når det drejer sig om anvendelse af naturressourcer, og hvem der skal stå til ansvar herfor
- udveksling af erfaringer og støtte i form af peer review vedrørende forvaltningsordningernes effektivitet
- kontrol og overvågning af, hvordan det står til med naturressourcerne (og hvilket pres der ligger på dem), og af virkningerne af klimaændringen for landbruget og naturressourcerne
- fremme af samarbejdet om bekæmpelse af ulovlig anvendelse af ressourcer (herunder fiskeri og skovhugst) og handel med ulovlige varer¹⁷.

På dette område vil der blive fokuseret på strategi og god forvaltningspraksis samt forvaltningsmæssige og institutionelle ordninger med henblik på en bæredygtig anvendelse af naturressourcer. For så vidt angår landpolitikken og forvaltningen af jord og vand vil støtten blive tilpasset søjle 1 i CAADP og tilknyttede internationale initiativer¹⁸. Fiskeripartnerskabsaftaler vil danne ramme om bestræbelserne for at forbedre kontrollen og overvågningen af fiskeressourcerne. De vigtigste partnere bliver AUC, NEPAD, regionale økonomiske fællesskaber, specialiserede ngo'er og (sub)regional forvaltning af land og vand, fiskeri- og skovbrugsorganisationer samt europæiske og internationale institutioner, netværker og platforme, der er specialiseret inden for disse sektorer¹⁹. TCL vil fremme udvekslingen af erfaringer.

3.2.6. *Udvikling af husdyrbestanden og sygdomskontrol*

Dette samarbejdsområde skal gøre husdyrsektoren mere bæredygtig og være med til at mindske fattigdommen og øge væksten, idet der lægges vægt på at styrke den eksisterende viden om dyresygdomme og dyresygdomskontrolordninger. Formålet med samarbejdet er at mindske dødeligheden blandt husdyr, mindske risiciene ved husdyravl og forbedre folkesundheden samt forbedre adgangen til regionale og internationale markeder, sikre en mere rationel udnyttelse af jorden og mindske de husdyrrelaterede miljøproblemer. Dette indebærer:

- samarbejde på tværs af grænserne om pastoralisme, forvaltning af græsningsarealer, bæredygtige husdyravlssystemer og husdyrhandel
- analyse af forholdet mellem udviklingen i husdyravlen i Afrika og klimaændringer
- styrkelse af koordinerede netværker af veterinærtjenester og sygdomskontrolsystemer under anvendelse af internationale standarder
- styrkelse af det panafrikanske system for koordinering af regionale og nationale sundhedssystemer med henblik på at tackle dyresygdomme
- forskning, test og formidling af viden om metoder til forebyggelse af sygdom, herunder udvikling af vacciner.

¹⁷ Bygger på FLEGT-initiativet vedrørende skovressourcer.

¹⁸ F.eks. TerrAfrica.

¹⁹ Herunder Observatoriet for Bæredygtig Udvikling (Det Fælles Forskningscenter/AVS-staterne).

De forventede hovedpartnere er specialiserede dyreavlsorganer under AUC (IBAR, PANVAC og PATTEC), ILRI og dyreavlsorganer på (sub)regionalt plan, FAO, OIE og regionale og internationale organisationer på områderne dyreavl og pastoralisme. Der vil blive gjort brug af partnerskabet African Livestock (ALIVE), som hovedaktørerne er involveret i.

3.2.7. Risikoforvaltning

Dette samarbejdsområde vedrører mulighederne for at mindske risiciene i forbindelse med klimaændringen, naturkatastrofer og prischok med fokus på organisatoriske spørgsmål og finansielle instrumenter.

Samarbejdet på regionalt og kontinentalt plan vil omfatte:

- institutionel og teknisk kapacitetsopbygning vedrørende katastrofeberedskab, -forebyggelse og –indsats, herunder perioder med fødevaremangel
- forskning, formidling af oplysninger og kapacitetsopbygning på grundlag af lavrisiko landbrugsmetoder og overlevelsesstrategier
- innovative systemer til mindskelse af tab af afgrøder og husdyr som følge af skadedyr og sygdomme
- udveksling af oplysninger og erfaringer og kapacitetsopbygning ved brug af markedsbaserede instrumenter til prisrisikostyring, prisudligningsordninger og forsikringsmekanismer
- udvikling og anvendelse af regionale og kontinentale systemer for tidlig varsling og sammenkobling med nationale systemer.

Samarbejdet vil omfatte opbygning af kapacitet i vigtige offentlige og private organisationer og forbedret adgang for afrikanske lande til internationale finans- og forsikringsmarkeder. De vigtigste partnere bliver AUC, regionale økonomiske fællesskaber og internationale fællesskaber. TCL vil blive inddraget i udvekslingen af oplysninger om lavrisiko landbrugsmetoder og markedsbaserede systemer til prisrisikostyring.

4. KOORDINERING, OPFØLGNING OG REVISION

4.1. Koordinering

Koordineringen i forbindelse med udviklingssamarbejdet mellem EU og Afrika på landbrugsområdet har tre indbyrdes forbundne dimensioner: i) med afrikanske institutioner ii) med anden donorkoordinering og iii) internt i EU.

Koordineringen med afrikanske institutioner vil ske inden for rammerne af CAADP under ledelse af kontinentale og regionale organisationer, hvor AUC/NEPAD vil spille en central rolle. CAADP-partnerskabsplatformen udgør hovedkoordineringsmekanismen for inddragelsen af alle udviklingspartnere på kontinentalt plan. Der er ved at blive etableret lignende platforme på regionalt plan. På nationalt plan udgør CAADP-rundbordsdrøftelser mellem landene en lignende platform for udvekslinger. Tematisk vil koordineringen i stigende grad ske omkring "søjlerne" i CAADP.

Donorkoordineringen og –harmoniseringen og tilpasningen til CAADP vil blive fremmet via Global Donor Platform for Rural Development (GDPRD), som EF og flere medlemsstater

selv er medlemmer af. GDPRD kommer til at fungere som donorkontaktpunkt i forbindelse med CAADP og vil bistå med afholdelsen af møder for CAADP-partnerskabsplatformen.

Koordineringen i EU vil blive styrket via forslaget om en EU-arbejdsgruppe²⁰ vedrørende afrikansk landbrug, som TCL vil støtte rent teknisk. Arbejdsgruppen skal øge synergien i og forbedre kvaliteten og synligheden af EU's støtte til udvikling af landbruget i Afrika²¹.

4.2. Overvågning og revision

Fremskridtene i forbindelse med gennemførelsen af CAADP og samarbejdet om udvikling af landbruget vil hovedsageligt blive overvåget af CAADP-partnerskabsplatformen og det afrikanske partnerskabsforum (APF). Begge vil anvende sammenlignelige indikatorer, som AUC og NEPAD har anerkendt. Herudover er der ved at blive udviklet mekanismer for mere detaljeret overvågning af fremskridtene for så vidt angår søjlerne i CAADP.

GDPRD vil bistå med overvågningsprocessen, navnlig i forbindelse med donorfinsierede projekter og programmer, harmoniseringen og tilpasningen samt kohærensens med CAADP-programmet.

På samme måde som med den overordnede dagsorden for samarbejdet mellem EU og AU vil relevansen af de politiske og strategiske retningslinjer for samarbejdet mellem EU og Afrika på området udvikling af landbruget, der på nuværende tidspunkt er omfattet af EU's strategi for Afrika, blive taget op til fornyet overvejelse.

5. KONKLUSION

En bredt baseret vækst i landbruget i Afrika er nøglen til at gøre fremskridt hen imod gennemførelsen af millenniumudviklingsmålene og sikre adgangen i landdistrikter til sociale tjenester til overkommelige priser. I erkendelse heraf er der blevet fastsat syv kerneområder for samarbejdet mellem AU og EU om udvikling af landbruget på regionalt og kontinentalt plan, der tager udgangspunkt i prioriteringerne på landbrugsområdet i Afrika; samarbejdet vil først og fremmest blive udviklet gennem afrikanske organisationer. I forbindelse med kerneområderne fokuseres der på kapacitetsopbygning og institutionel styrkelse af regionale og kontinentale organisationer for at forbedre landbrugsstrategierne og forvaltningspraksis.

Samarbejdet vil kombinere konkurrenceevne, hvor der fokuseres på produktivitet og vækst, med en bredt baseret udvikling, hvor der fokuseres på mindskelse af fattigdommen og social samhørighed, I forbindelse med begge aspekter vil det være nødvendigt at udvikle regionale markeder for landbrugsvarer, idet betydningen af den regionale integration og fremme af handlen skal fremhæves. Derudover vil bæredygtige produktionssystemer blive fremmet ud fra erkendelsen af, at det er nødvendigt at tilpasse sig til udefra kommende udfordringer såsom klimaændringer.

Samarbejdet vil være i overensstemmelse med Paris-erklæringen, idet prioriteringer i Afrika støttes, og der vil blive anvendt harmoniserede dialog- og revisionsmekanismer.

²⁰ Det foreslås, at arbejdsgruppen rapporterer til gruppen vedrørende udviklingssamarbejde.

²¹ Der er ikke planlagt nogen ny finansieringsfacilitet.

BILAG

Bilag 1 – Akronymer og forkortelser

AVS: Stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet

APF: Det afrikanske partnerskabsforum (Africa Partnership Forum)

AU: Den Afrikanske Union

AUC: Den Afrikanske Unions Kommission

BNP: Bruttonationalproduktet

CAADP: Overordnet program for udviklingen af landbruget i Afrika (Comprehensive Africa Agriculture Development Programme)

CGIAR: Den Rådgivende Gruppe for International Jordbrugsforskning

ECART: European Consortium for Agricultural Research for the Tropics

EIARD: Europæisk initiativ for forskning og udvikling inden for landbrug

EU: Den Europæiske Union

FAAP: Framework for African Agricultural Productivity

FAO: De Forenede Nationers Levnedsmiddel- og Landbrugsorganisation

FARA: Forum for landbrugsforskning i Afrika (Forum for Agricultural Research in Africa)

FLEGT: Retshåndhævelse, god forvaltningspraksis og handel på skovbrugsområdet

FN: De Forenede Nationer

GDPRD: Global donorplatform for udvikling af landdistrikterne (Global Donor Platform for Rural Development)

GFAR: Globalt forum for landbrugsforskning (Global Forum on Agricultural Research)

IAPSC: Inter-African Phytosanitary Council

IBAR: Inter-Africa Bureau for Animal Resources

ILRI: International Livestock Research Institute

MDG: Millenniumudviklingsmålene

NARS: Nationale landbrugsforskningsorganisationer i udviklingslandene

NATURA: Network of European Agricultural (tropically and sub-tropically oriented) Universities Related with Agricultural Development

NEPAD: Det nye partnerskab for Afrikas udvikling (New Partnership for Africa's Development)

Ngo: Ikke-statslig organisation

OIE: Verdensorganisationen for dyresundhed

PANVAC: Pan-African Veterinary Vaccine Centre

PATTEC: Pan-African Tsetse and Trypanosomiasis Eradication Campaign

SPS: Sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger

TCL: Det Tekniske Center for Samarbejde på Landbrugsområdet og i Landdistrikterne